

Otto Böhtlingk & Rudolph Roth: Sanskrit-Wörterbuch, Part 1, Petersburg 1855

उग्रप्रको ह्रस्वसमकालः VS. PRĀT. 3, 1. RV. PRĀT. 4, 12. AV. PRĀT. 3, 85.

TAITTI. PRĀT. 1, 5. — 3) Trennungssilbe, Trennungslaut, d. h. die Silbe, oder der Laut, nach welchem der Zwischenraum erscheint VS. PRĀT. 1, 119, 121. 4, 137. ऋद्वग्रकृत् P. 8, 4, 26. श्रवणकृत्तो य ऋकारः Sch. — 4) einer der beiden Bestandtheile des aufgelösten Wortes, und zwar der Haupttheil oder der vordere Theil: संकितावद्वग्रकृत्: स्वरविधौ परं च सर्वं चेतुदात्तम् VS. PRĀT. 1, 149, 154. RV. PRĀT. 1, 12. TAITTI. PRĀT. 2, 4. — 5) Hemmniss, Hinderniss H. an. 4, 335. MED. h. 26. स रोचयामास परैश्च बन्धं प्रसक्त्य रतोभिरवग्रकृत् च R. 5, 44, 18. निरवग्रकृत् der sich durch nichts hemmen lässt, der nach freiem Entschluss handelt 89, 39. HIT. II, 94. Vgl. श्रवग्रह 2. — 6) (Hemmung des Regens) Dürre P. 3, 3, 51. AK. 1, 1, 2, 12. TRIK. 3, 3, 455. H. 166. an. 4, 355. MED. h. 26. RAGH. 1, 62, 10, 49, 12, 29. KATHĀS. 3, 11. न वेत्ति सः — कदा — तपःकृशामभ्युप-पत्स्यते वृषेव (wie Indra) सीता तद्वग्रकृत्ताम् (तद् auf Indra zu beziehen) KUMĀRAS. 5, 61. श्रवणको देवस्य P. 3, 3, 51, Sch. Vgl. श्रवग्रह 3. — 7) Natur (प्रकृतिभाव) TRIK. 3, 3, 455. — 8) eine bes. Kenntniss (ज्ञानविशेष, Wils.: a false idea) H. an. 4, 334. — 9) Fluch (शाप) BHARATA und Andere zu AK. im ÇKDr. Vgl. श्रवग्रह 2. — 10) Elephantenstirn AK. 2, 8, 2, 6. H. 1226. an. 4, 334. MED. h. 26. — 11) Elephantenheerde HĀR. 266.

श्रवणकृत् (wie eben) n. 1) das Hemmen, Hindern H. an. 5, 13. MED. n. 112. Vgl. गृहावग्रहणी Thüschwelle. — 2) Geringachtung ebend.

श्रवग्रह (wie eben) m. 1) das Absetzen, Trennen; davon °कृम् adv. absetzend, abbrechend in der Rede (Gegens. संततम्) AIR. Br. 2, 19. — 2) Hemmniss, Hinderniss (bei einer Verwünschung, श्रवणशेषे) P. 3, 3, 45. श्रवग्रहस्ते भूयात् । श्रभिभव इत्यर्थः । Sch. = शाप Sch. zu AK. im ÇKDr. Vgl. श्रवग्रह 9. — 3) Dürre P. 3, 3, 51. AK. 1, 1, 2, 12. H. 166. Vgl. श्रव-ग्रह 6. — 4) Elephantenstirn Sch. zu AK. im ÇKDr. Vgl. श्रवग्रह 10.

श्रवणम् m. Grube TRIK. 1, 2, 28. — Scheinbar von घट्; vgl. श्रवट्.

श्रवणम् (von घट् mit श्रव) n. das Abreiben SUÇR. 1, 362, 6.

श्रवणम् (von घट् mit श्रव) n. dass. SUÇR. 1, 66, 9. 67, 3. शुद्धिरेतेषां (पतिपात्राणां) गोवालैश्चावर्णणात् JĀGĀ. 3, 60.

श्रवणम् (von कृन् mit श्रव) m. 1) Schlag, Verwundung: कर्णावघातैरपि ताड्यमाना हरीकृताः करिवरेण (भृङ्गाः) NĪTIP. 2. in HAEB. Chrest. 326. अथरे दत्तदावघाते SĀH. D. 71, 3. — 2) das Entfernen der Hülsen durch Stampfen in einem Mörser H. 1017. MADHUS. in Ind. St. 1, 15, 2. Vgl. श्रवणम्. — 3) gewaltsamer, unnatürlicher Tod (अपमृत्यु) ÇKDr.

श्रवणम् (von घ्रा mit श्रव) n. das Beriechen KĀTJ. ÇR. 10, 5, 11. 22, 10, 4.

श्रवणम् der niedere; verhält sich zu श्रव geradeso wie उच्च zu उद्, aber nur in Verbindung mit diesem (s. उच्चावच) in Gebrauch, während उच्च auch allein erscheint.

श्रवणम् (von चन् mit श्रव) ist कुत्सनाभीक्ष्ण्ययोः tonlos nach einem verb. fin., während dieses seinen Ton bewahrt, gaṇa गोत्रादि (vgl. P. 8, 1, 27, 57).

श्रवणम् (dat. von श्रव - चन्) ved. P. 3, 4, 15.

श्रवणम् AIR. Br. 8, 23 nach SĀH. N. einer Gegend.

1. श्रवणम् (3. श्र + व) n. das Fehlen einer Angabe KĀTJ. ÇR. 20, 7, 21. 22, 1, 2.

2. श्रवणम् (wie eben) adj. f. श्रा sprachlos, nicht sprechend: शकुन्तला साधसादवचना तिष्ठति ÇĀK. 12, 21.

श्रवणीय (3. श्र + व) adj. was nicht ausgesprochen werden dürfte: वदिष्ववचनीयिषु M. 8, 269.

श्रवणम् (श्र + व) n. das Herablicken des Mondes: एतस्माद् हैतद्वीषावचनमसादिति ॥ १ ॥ क्वायामुपसर्पति । ÇAT. Br. 11, 1, 5, 1.

श्रवणम् (von चि mit श्रव) m. das Abpfücken, Lesen: कुसुमाव° MRĀKĪH. 127, 7. ÇĀK. 43, 1. KATHĀS. 26, 38.

श्रवणम् (von चर mit श्रव) adj. auf Etwas wandernd, sich auf oder in Etwas bewegend, am Ende eines comp.: दन्तिषाव°, वामाव°, कामाव°, ब्रूपाव°, ध्यानाव°, अतर्काव° BURN. Lot. de la b. I. 333.

श्रवणम् (AV. 5, 13, 9: कर्णां श्रावितद्ववीद्विरेवचरत्तिका (?).

श्रवणम् (von चि mit श्रव) adj. abpfückend, lesend: पृष्याणाम् H. 900.

श्रवणम् (von चर im caus. mit श्रव) n. das Behandeln, Verfahren, Anwendung SUÇR. 1, 31, 11. 42, 20. 313, 4. 2, 61, 3. 350, 3.

श्रवणम् und श्रवणम् f. eine Art Glosse (?) Verz. d. B. H. No. 766. 767.

श्रवणम् (von श्रवणम्) n. das Bestreuen mit Pulver H. an. 4, 324. MED. s. 47. SUÇR. 2, 3, 18. 4, 4. 133, 15.

श्रवणम् (von 1. श्रव + चूर्ण), श्रवणम् mit Pulver bestreuen P. 3, 1, 25, Sch. VOP. 21, 17. श्रवणम् mit Pulver bestreut AK. 3, 2, 43; nach den Erklärern: grob pulverisirt.

श्रवणम् (von 1. श्रव + चूर्ण = चूर्ण) m. ein von einem Banner herab-hängender Büschel H. 750.

श्रवणम् (wie eben) m. Fliegenwedel (चामर) TRIK. 2, 8, 31.

श्रवणम् (von कृद् mit श्रव) m. Decke: काञ्चनावच्छेदन् — खरान् R. 3, 56, 48.

श्रवणम् (von कुर mit श्रव) n. lautes Auflachen AK. 1, 1, 3, 34.

श्रवणम् n. dass. ÇABDAR. im ÇKDr.

श्रवणम् (von कृद् mit श्रव) m. 1) Abgeschnittenes, Abschnitt (eines Kleides) ĀÇV. ÇR. 6, 10. — 2) Trennung, Absonderung BĀLAB. 34. — 3) Scheidung, Unterscheidung: शब्दार्थस्यानवच्छेदे SĀH. D. 17, 13.

श्रवणम् (wie eben) adj. scheidend, unterscheidend: शक्यताव° Sch. zu SĀH. D. 13, 1, 2.

श्रवणम् (wie eben) adj. zu trennen BĀLAB. 34.

श्रवणम् (von वि mit श्रव) m. Besiegung: इन्द्रलोकाव° RAGH. 6, 62. गङ्गाव° KATHĀS. 19, 90. रान्तसाव° VID. 323.

श्रवणम् (von ज्ञा mit श्रव) f. Verachtung, Geringachtung AK. 1, 1, 3, 23. TRIK. 1, 1, 128. H. 1479. R. 3, 49, 52. HIT. 92, 3. Das subj. im gen. BHARTṚ. 3, 38. geht im comp. voran PAKĀT. I. 353. Das obj. im loc.: न खल्ववज्ञा कर्तव्या रिपावपि दुर्बले R. 3, 33, 17. 6, 33, 2. HIT. 16, 14. आत्मन्यवज्ञा शिथिलीचकार RAGH. 2, 41. im gen.: परेषां सक्तसावज्ञा न कर्तव्या R. 5, 80, 12. येदेते साधूनामुपरि विमुखाः सन्ति धनिनो न चैषाव-ज्ञेषामपि तु निवृत्तव्ययभयम् ÇĀNTIÇ. 3, 23. सावज्ञम् adv. mit Verachtung R. 3, 32, 9. DHŪRTAS. 84, 7.

श्रवणम् (wie eben) n. dass. P. 3, 3, 55. R. 3, 33, 18. Das subj. im gen. HIT. II, 73. das obj. im loc.: त्वया — मया समुपन्यस्तेष्वपि मन्त्रेष्वज्ञानं वाक्यारूपं च कृतम् 103, 4. geht im comp. voran: तद्व° RAGH. 1, 79.